

FNs Bærekraftsmål og Sør-Aurdal sine satsningsområder

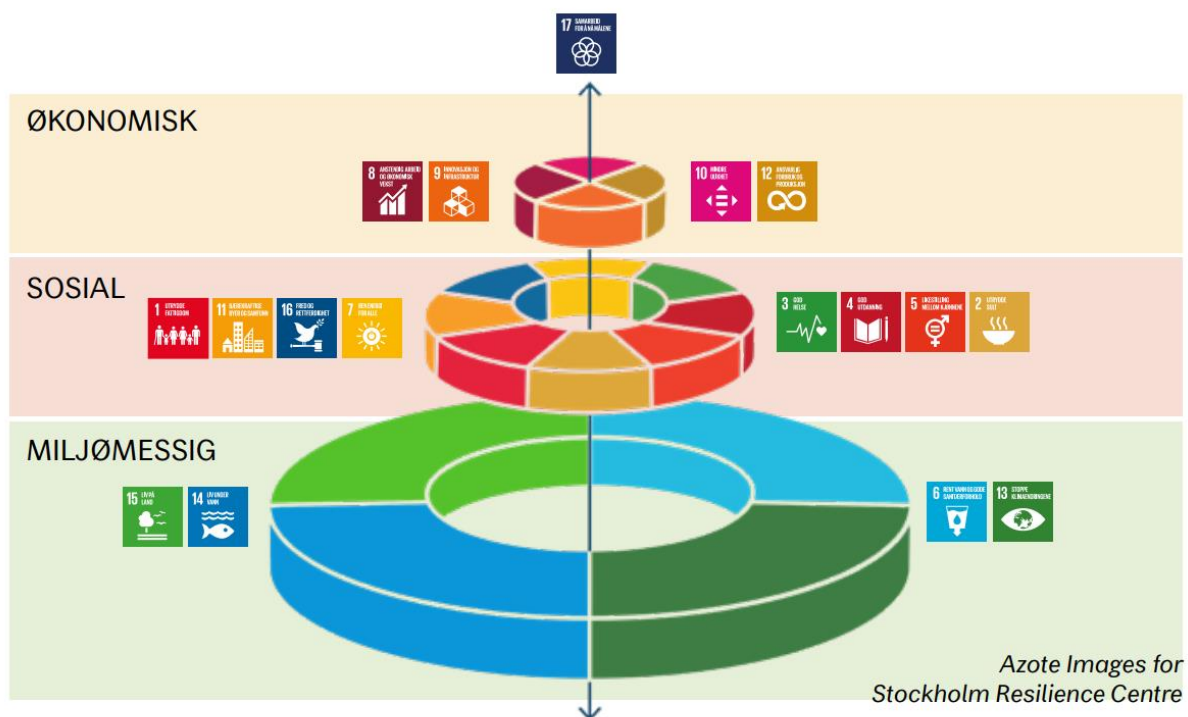
FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål trådte i kraft januar 2016. FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å dekke sine behov. Bærekraftsmålene gjelder for alle land i verden, og regjeringen har forpliktet Norge til å arbeide for å nå målene.

Gjennom «Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023» gir regjeringen føringer for at kommunen skal legge FNs bærekraftsmål til grunn for samfunns og arealplanlegging. Fylkeskommuner og kommuner er nøkkelaktører for å realisere en bærekraftig samfunnsutvikling og realisering av bærekraftsmålene i Norge.

De 17 bærekraftsmålene kan struktureres ut i fra hvordan dimensjon vi kan si at de hører til. Målene inndeles i tre dimensjoner – økonomisk bærekraft, sosial bærekraft og miljømessig bærekraft. For å oppnå bærekraftsmålene kreves det en helhetstankegang, med tverrsektorielt samarbeid, der bærekraftsmålene ligger som en ramme for planleggingen. FNs bærekraftsmål 17 handler om samarbeid for å nå målene, denne ligger som er overbygning til de tre dimensjonene og målene. For å oppnå bærekraftsmålene må det en felles innsats til, og derfor er samarbeid en vesentlig del av dette arbeidet.

Et av hovedprinsippene i bærekraftsmålene er at ingen skal utelates. De mest sårbare menneskene må derfor prioriteres. Eksempel på ekskluderte grupper er mennesker med nedsatt funksjonsevne, flyktninger, etniske og religiøse minoriteter, jenter og urfolk.

Hvordan gjør vi det?

Sør-Aurdal kommune skal bruke FNs bærekraftsmål som et overordnet rammeverk for planlegging i kommunen. For å kunne arbeide med bærekraftsmålene og oppnå bærekraftige lokalsamfunn må hele kommunen jobbe på tvers både politisk og faglig. Bærekraftsmålene skal derfor benyttes som rammeverk for den nye kommuneplanen til Sør-Aurdal kommune. Målene skal også inspirere innbyggerne, næringslivet og frivillige organisasjoner.

Ved å bygge kommuneplanens samfunnsdel opp i samsvar med FNs bærekraftsmål, vil dette hjelpe oss med å utvikle gode lokale løsninger som også bidrar nasjonalt og globalt. Målene handler om store og overordnede temaer, samtidig som de angår hver enkelt av oss. For å kunne bidra til at bærekraftsmålene skal nås, må vi ha kommunens innbyggere med på laget! Det er kommunens oppgave å ivareta innbyggerne, og ved å koble dette sammen med FNs bærekraftsmål bidrar kommunen i tillegg til å nå FNs bærekraftsmål om en bærekraftig framtid.

Utviklingen av Sør-Aurdal skal være bærekraftig. For at utviklingen skal være bærekraftig må bærekraft ivaretas innen miljø, økonomi og sosiale forhold. Målsetningen om bærekraft betyr at beslutninger som tas i kommunen må vurderes i forhold til alle de tre dimensjonene. Bærekraftsmålene skal hjelpe oss til å løfte blikket, styre i riktig retning og utvikle gode lokale løsninger som også bidrar globalt. For at kommunen skal lykkes med å omsette de globale målene til lokal handling og praksis, må bærekraftsmålene integreres i all ledelse, planlegging og styring. Sør-Aurdal har utfordringer knyttet til alle de tre bærekrafts dimensjonene, og beslutninger som tas i kommunen må vurderes opp mot disse.

Kommuneplanens samfunnsdel skal bygges opp i samsvar med FNs bærekraftsmål, i tråd med Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging av 2019-2023.

Satsningsområdene i Sør-Aurdal

I planstrategien til Sør-Aurdal er fem av bærekraftsmålene er valgt ut som mest vesentlige for kommunen, og disse danner utgangspunkt for satsingsområdene i kommuneplanen.

3. Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder.

4. Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle.

8. Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle.

13. Handle umiddelbart for å stoppe klimaendringene og bekjempe konsekvensene av dem.

17. Samarbeid for å nå målene om en bærekraftig utvikling.

For å oppnå et helhetlig planarbeid er et videre mål å forankre alle de 17 bærekraftsmålene innenfor fremtidig planverk i Sør-Aurdal kommune. Der ulike mål fremheves som vesentlige for ulike kommunedelplaner, temaplaner og virksomhetsplaner.

Innenfor de fem bærekraftsmålene som er valgt ut for Sør-Aurdal i planstrategien, er det valgt ut tilhørende delmål som er tilpasset Sør-Aurdal kommune. Delmålene er en beskrivelse av en ønsket fremtidig tilstand- hvordan vi vil ha frem i tid. Strategi er veien frem til målet- hvordan kommer vi dit.

Mål 3: Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder

God helse er en grunnleggende forutsetning for menneskers mulighet til å nå sitt fulle potensial og for å bidra til utvikling i samfunnet. Hvordan helsen vår er, påvirkes av miljø, økonomi og sosiale forhold og mål 3 inkluderer mennesker i alle aldre og ivaretar alle dimensjonene.

De siste tiårene er det gjort historiske fremskritt på dette området. Likevel har verden en lang vei igjen å gå for å nå alle delmålene. Dette krever en stor innsats fra både sivilsamfunn, næringsliv og politikere. Å få i gang gode systemer for å hindre spredning av smittsomme sykdommer, tilgang til legehjelp og å fremme gode levesett er grunnleggende for å nå målene. Videre vil målet om å satse på nasjonale helsetjenester og på et globalt system for universelle helsetjenester bli svært viktig.

Mål 4: Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle

Utdanning er nøkkelen til utvikling, og åpner en verden av muligheter som gjør at hver enkelt av oss kan bidra til et bærekraftig samfunn. Mål 4 omhandler ikke bare retten til skolegang, men også at en får gode lærere og kvalitet i undervisningen – hele veien fra barneskolen til universitetet.

Forskning viser at utdanning er en av de viktigste grunnene til at folk kommer ut av fattigdom, får bedre helse og samfunnet får økt likestilling. I tillegg gir det folk større mulighet til å delta i samfunnet og bidra til en bærekraftig verden.

Mål 8: Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle

Mer anstendig arbeid- Omtrent halvparten av verdens befolkning tjener så dårlig at ikke de kan leve av lønnen sin. Å skape arbeidsplasser av god kvalitet er en stor utfordring for alle land fram mot 2030.

Hva må gjøres? For å utrydde fattigdom og bekjempe ulikhet i verden må alle ha jobber. For at det skal kunne skje må vi skape en rettferdig økonomisk vekst og nye arbeidsplasser. Det betyr at vi må inkludere de unge i arbeidsmarkedet, sørge for fast og trygt arbeidsliv, legge til rette å få flere kvinner i arbeid og redusere uformell og svart arbeid

Mål 13: Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem

I dag– Mengden klimagasser fortsetter å øke og klimaendringene skjer raskere enn antatt. Effektene av klimaendringene er synlige over hele verden. Den globale gjennomsnittstemperaturen har steget omtrent 1 °C siden den før-industriell tid, i tillegg fortsetter havnivået å stige. De fattigste rammes hardest. Land har levert nasjonale planer for reduksjon, men de er ikke omfattende nok.

Hva må til? Klimaendringer er et globalt spørsmål og kjenner ingen landegrensler. Det er viktig å begrense økningen av gjennomsnittstemperaturen til 1,5 °C dersom verden ønsker å slippe katastrofale konsekvenser i fremtiden. Vi må finne globale løsninger på en rekke områder. I tillegg til å kutte i utslipp og fange og lagre CO₂, må det satses mer på fornybar energi, nye industrielle systemer og endring i infrastruktur. I tillegg må vi investere i å verne, tilpasse oss og begrense skadeomfanget.

Mål 17: Styrke virkemidlene som trengs for å gjennomføre arbeidet, og fornye globale partnerskap for bærekraftig utvikling

For å lykkes med bærekraftsmålene trengs det nye og sterke partnerskap. Myndigheter, næringslivet og sivilsamfunnet må samarbeide for å oppnå bærekraftig utvikling. Bærekraftsmålene skal fungere som en felles, global retning og prioritert innsats de neste 15 årene. Erfaring fra Tusenårsmålene viser at denne typen målrettet innsats virker.

Finansiering av målene må på plass raskt. Juli 2015 ble landene i FN enige om en felles finansieringsplan for målene, på konferansen Financing for Development i Addis Ababa, Etiopia.

